

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

De ætate & qualitate præficiendorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

in sum. verb. ordo. 2. q. 7. qui cōtrariam tantūm videtur admittere dispensationem Papæ. & arguit poenam depositionis. ex c. qui in aliquo. dist. 51. quod tamen id disertè non dicit; sed tantūm punit ordinatores, & ordinatorum, qui gradus ecclesiasticos non obseruauerunt. gradus autem sunt, quos dicitur in Breviario Rom. instituisse Caius Papa, ab ostiario vsque ad presbyteratum; & D. Ambrosius in eodem Breviario seruatis omnibus ex instituto Ecclesiæ ordinum gradibus 8. die, qui fuit 7. Id. Decem. Episcopale onus suscepisse. vtique omnes gradatim suscepit ordines: sed extra ea tempora, quæ hodie vsurpantur: non tamen nisi vnicum in dies. nam interstitia maiores seruasse docetur dist. 77.

In prioribus terminis loqui videtur c. cum h. lator X. de eo qui furtiuè ordin. suscepit in verb. iuxta consuetudinem patriæ sibi quatuor minores ordines contulisti: quibus non contentus, subdiaconatum temerario ausu recepit: quia verò idem clericus in hoc facto multum excessit; mandamus &c. vbi glossa, nota, inquit, quod omnes minores ordines vna die possunt conferri: item eodem die non debet quis accipere minores ordines, cum ordine sacro; ita glossa, tametsi textus disertè non dicat eodem die clericum illum ordines minores, & subdiaconatum suscepisse. quamuis & id, quasi ad furtiuam subreptionem idoneum, accidisse sit verosimile, & insinuat illa coniunctio, quibus non contentus. sed vt, quod dici solet, nigrum cum rubro conueniat, arguit omnino clericum quod furtiuè subreperit. sed & meminisse oportet argumentum à contrario sensu non procedere, vbi est contrarium in iure dispositum; vt dicendum est d. c. 2. aliiq̄ue supra citatis reperiri. ideoque argumentum supra propositum non concludere. si tamen dicamus disertè non reperiri in iure prohibitum, ne quis minores & subdiaconatū eodem die recipiat,

vbi Episcopus super interstitiis dispensat; conformiter dicitur permissum ex iusta causa. quia quod non reperitur prohibitum censetur permissum. anni tamen seruati interstitium inter vltimū minorem ordinem & subdiaconatum voluit Trid. d. c. 11. in fin. nisi, inquit, necessitas aut Ecclesiæ utilitas iudicio Episcopi aliud exposcat. vbi non libera tribuitur dispensatio, sed valde restricta: & licet neque hoc ex parte seruetur; non tamen frequenter, vt vno die & minores humiliter & subdiaconatus conferatur.

De ætate & qualitate presciendorum.

RESPONSVM I.

An religiosus, qui ob excessum incarceratus, & secundum statuta Ordinis in habitibus ad dignitates factus erat, tamen Provincialium sibi gessit, ad suos reuersus prerogatis Ordinis frui debeat, quæ de sanctis Provincialibus deferuntur?

SI talis ad officium electus à Generali Ordinis, qui potest ad tollere huiusmodi facti infamiam, & poenam inhabilitatis tollere, factus confirmatus est, sustulisse censetur confirmans. l. 57. in fin. de re iudic. & eligentes etiam, & consentientes de eo queri non possunt. ead. leg. vers. et si forte. si autem per ignorantiam excessum electus confirmatusque est, acta quidem ab eo valent. d. l. 57. l. 3. de off. pretor. l. r. C. de testam. ipse tamen status non mutat. l. 11. l. 35. C. de liber. can. l. 10. D. de decurion. l. 2. C. de seruan

seruus aut libertus ad decurionatum aspirauerit. l. 10. vbi seruus ædilis factus conditionis suæ conscius grauius punitur; errore lapsus domino suo subiugatur.

Itaque per subreptionem prouincialis creatus conditionem suam non mutauit: imò grauius puniri potest. nec per huiusmodi subreptionem promotionem adeptus est priuilegia, & prærogatiuas rectè constitutis prouincialibus ab Ordine concessas: sed imò in pristinum ordinem redigi potest. neque eius culpæ poenæque sublata sunt. Et suffragatur ratio; ne fraus sua, dolus, atque subreptio cuiquam optulerit, ob quam potius carere debeat impetratis. c. super. x. de re. scripti.

2. Per subreptionem non mutatur.

Quod si tamen in officio præclarè se gessit, vt non tantum culpas emendarit, sed & virtutibus præluxerit; huiusmodi emendatio mereri videbitur, vt quasi culpis obliteratis, obitæ dignitatis gradum aliquatenus retineat. vti nouit ipse Dominus mutare sententiam, si tu noueris emendare delictum. c. noui de pen. d. 1. d. in c. peccati venia. de reg. iur. in 6.

Præsertim si superiores prouinciæ ipsius promotionis conscij, superioribus alterius prouinciæ, seu iis ad quos spectat, vbi ita subrepsit, defectus illius non indicauerint, argumento eorum, quæ statuta sunt c. 2. d. & tot. tit. X. de seruis non ordinand. vt si scientibus & conuenientibus dominis ad sacros ordines fuerint promoti, statum mutet, & libertatem cōsequantur. itidem quæ quoad ciuiles honores cautum est l. vlt. & pen. C. qui militare poss. l. 12. vbi nisi intra triginta dies iudicem domini adierint, dominium amittunt, serui liberi fiunt, nec vilis, honor, aut ius patronatus dominis seruatur: libertate autem concessâ deliberat Princeps, si oportet eos habere dignitatem, vel ea quasi indignos spoliari, inquit d. l. vlt.

vtique, vt inquit d. l. pen. si quidem viles ad militiam eis datam fuerint; in ea durare: sin vero minime idonei, priuari. Adeoque idem statuendum videtur de nostro religioso, vt emendato & virtutibus præluenti dignitatis obitæ prærogatiuæ feruentur: sin minus claruerit, denegentur.

RESPONSVM II.

De ordine præbendæ annexo non mox, sed intra annum residentiæ, suscipiendo ex Statuto.

Statutum Ecclesiæ collegiatæ SA. editum an. 1249. exigit, vt prouisus de canonicatu iuret se ordinem suscepturum præbendæ annexum intra annum à die primæ suæ residentiæ: adeoque immemorabili vsu minores ætate prouisi quidem sunt; sed post residentiam ad ordinem incipiebant astringi. Quæsitum est an illud hodie per Conc. Trid. sit mutatum? videri potest in defectum poenarum Clementinæ, vt q. de ætat. & qualitat. præfic. tunc nondum lata, exactum fuisse illud iuramentum. nam priuatio ipso iure ad parochiales Ecclesias restringitur. c. licet canon. de elect. in 6. Boerius decis. 223. Weyms. ad constitut. 24. Conc. Trid. innovat. ad const. 3. n. 15. priuatio autem infligenda multas remoras pati potest; & causas speciales, contumaciam &c. requirit. c. quaris (quod etiam in non annexis ordinibus loquitur) c. 1. & 2. X. de ætat. & qualitat. præficiendor. Weyms. vbi sup. n. 17.

1. An ea dilatio per Conc. Trid. sit restricta?

Enimverò quamuis Conc. Trid. §. 24. c. 12. §. neminem admitti velit ad canonicatum, qui ordinem annexum habet, nisi is ordinem habeat, aut ætatem, vt intra tempus iuris eo initiari possit: & §. 25. c. 5. vt huiusmodi qualitatibus; vel

2. Vbi de annexis ordinibus disponit.

B 4 ordi-

ordibus in prouisione nihil detrahatur, aliàs ea subreptitia censeatur: & *f. 22. c. 4.* ut iusto impedimento cessante, intra annum ordines prouisi suscipiant, sub poenis Concilij Vjennensis; atque etiam irrita prouisionis: tamen Conc. Trid. loquitur de præbendis simpliciter affectis; non autem in collegiatis derogat affectionibus conditionatis, modum aliquem, aut moram temporis admittentibus. ut est hic annexio ordinum, non simpliciter suscipiendorum intra tempus iuris; sed demum intra annum cessurum post ceptam primam residentiam, & quamquam d. c. 4. *f. 22.* loquatur etiam in Ecclesiis collegiatis: & d. c. 5. *f. 25.* generaliter de affectis iam ante: tamen d. c. 12. *§. in omnibus f. 24.* affectos quidem deinceps esse voluit canonicatus aliquo sacro ordine; sed exinde designando: sed & disertè loquitur tantum in Cathedralibus; adeoque in collegiatis antea non affectis canonicatus obtinet c. 6. *f. 23.* ut ab anno ætatis 14. possint obtineri, nec ad ullos ordines prouisi teneantur de iure; aut in vim Concilij Trident. obligari possint: affectuum etiam conditiones aut admittentium instituta, in collegiatis Concilium non abtulit, aut in absolutos, aut simplices mutauit, quia vnus expressio est alterius exclusio: *c. nonne. x. de presump. c. qualis. d. 25.* nec prius ius corrigitur, nisi posterius disertè exprimat. *c. statum. de elect. in 6. l. sancimus c. de testam.*

Dicendum est igitur à Concilio Trid. statutum huiusmodi in Ecclesia collegiata non esse mutatum, & prouisum ad ordinem annexum non magis hodie, quam olim, teneri ante residentiam, sed per indirectum aliquid mutatum dici potest per idem Conc. Trid. *f. 24. c. 12. §. præterea.* quo hodie subiecta sunt statuta & consuetudines residentiam laxantes: ut sic residentiam incipientes incipiant annum

3.
Nihil mutatum est in collegiatis.

4.
Nisi per indirectam ex consequentia imperata residentiam

in quo ad ordines debeant promoueri: quid de Cathedralibus Ecclesiis huiusmodi statuta habentibus æstimandum sit, diximus *resp. 1. de Institut.*

De maioritate & obedientia

RESPONSVM I.

De exemptione ordinis S. Suatoris, & in quibusdam subiectione.

Ordinarius Regularibus his præcipit, ut ordinationes suas recipiant, & obseruent: illi exemptos se esse ab illius legibus respondent: & in *Additionum h. gule. ar. 50.* disertè declaratum esse, à diocesanis non posse eis præscribi statuta, & ordinationes: eoque se religione prohiberi, ne eas recipiant, & à regula recedant: cui consonet c. luminoso in *7. ut quam ordinationem. 18. q. 2.* mandat ille ut recipiant, obseruentque, sine exceptione super regula; nisi parent, minatur interdictum; & non parentibus indiget.

§. I.

Quæsitum est I.

An sint exempti? an obedire teneantur? Magnum est Apostoli Petri præceptum, *obedite præceptis: sed tamen non ait, quibus legibus: sed vestris. Vid. Innoc. III. in solut. X. de maiorit. D. Tho. 2. 2. q. 119.* unde & ei, qui vel superior non est simpliciter, vel quæ in superior non est, sine crimine negatur obedientia. & è contrario grane peccatum est usurpare iurisdictionem sibi non competentem, & in dicitur peregrina. *c. peregrina. 3. q. 4. nullus, inquit Calixtus, c. nullus 3. q. 2. alterius terminos usurpet, nec alterius*